

Վ Ա Ճ Ա Ռ Ա Կ Ա Ն

Թիֆլիսի առևտրական գազեր:

Հրատարակում է շաբաթ մէկ անգամ կէս թիւի, կիրակի օրերով: 10 ամսայ զինք Մարտից մինչև Յունիսը՝ քաղաքում 2 ման. 50 կոպ., դուրսը՝ 3 մանէթ:

ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ԹԵՐԹ

(Ա.Ռ.Ա.ՋԻՆ ՏԱՐԻ)

Գաղեթին ստորագրվել կարելի է խմբագրողի մօտ:

Գաղեթում հրատարակելու կրնո՞ւնվին մասնաւոր յայտարարութիւններ: Գների մասին կարելի է խմանալ խմբագրատանը:

ՌՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ:

Տէրութեան կարգադրութիւնները ծառայողների փոփոխութիւնները, տուրքեր: Կովկասեան տրանզիտի ճանապարհը Թիֆլիսի վրայով: Կեանքումը գործի լաւ սկսել է հարկաւոր: Չանաղան տեղեկութիւններ: Առևտրական տեղեկութիւններ: Մասնաւոր յայտարարութիւններ:

ՎԱՃԱՌԱԿԱՆԸ,

1867 թիւն:

Ինչպէս հրատարակել էինք Վաճառականի, 30-դ. № ումը 1867 թւին Վաճառականը, կտպվի էնպիսի թերթերի վրայ, որ ամիսը հիմնական 4 կէս թերթի տեղ Յ-ից մինչև 6-ը լինի իր մեծութենով: Գալ տարվան ստորագրվողները կստանան ձրիաբար Վաճառական բառարան, որի մէջ ամփոփված կլինին թէ առևտուրին վերաբերեալ գլխաւոր գործածված բառերը և թէ գլխաւոր փողերի որքանութիւնը Ռսի փողի հետ համեմատելով: 1867 թւին Վաճառականի, մէջ կտպվին չարունակ ամեն նուաճումը Ռուսաց տեղեկագրի ընկերութենից, ստացած թէ առևտուրին և թէ միւս հասարակական գործերին վերաբերեալ նոր համբաւները: Վաճառականի, գինը գալ տարի թէ քաղաքում և թէ դուրսը կլինի 5 մ.

Գալ տարի Վաճառականը, կգուրս գայ հինգշաբթի օրերով:

Հիմնականից ընդունվում է գալ տարվան ստորագրութիւնը քաղաքում Վաճառականի, իւրաքանչիւր և նրա գլխաւոր գործակից պ. Ա. Երիցեանցի մօտ, նմանապէս և գրավաճառ պ. Ա. Էնֆիաճեանցի գրատանը, իսկ օտար քաղաքացիները պէտք է դառնան ուղղակի Վաճառականի, խմբագրողին էս հասցէով Վաճառականի, խմբագրող Գէորգ Տէր-Աղէքսանդրեանցին Թիֆլիսումը, իսկ Ռսերէն՝ Редактору Тифлискаго Торговаго листа Егору Тер-Александрову въ Тифлисѣ.

Խնդրում ենք 1867 թւի մեր գաղեթին ստորագրվել ցանկացողներէ, որ նրանք յայտնեն իրանց ցանկութիւնը մեզ մինչև էս տարվան նոյեմբերի վերջը, որ կարողանանք ստորագրվողների թւի համեմատ կարգադրութիւն անել գալ տարվան համար:

ՏԵՐԹԻԹԵՆԻ ԿԱՐԳԱԴՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ:

ՇԱՌԱՅՈՂՆԵՐԻ ՓՈՓՈԽՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ:

Կովկասեան արքունական պալատի բուխգալտերի (հաշւապահի) օգնական, կոլեժսկի սեկրետար ՆԱՋԱՐԵԱՆՅԱՆ նշանակվել

ցաւ Թիֆլիսի նահանգական դանձարանումը բուխգալտեր:

Մի և նոյն պալատի բուխգալտերի օգնական, դուքերնակի սեկրետար ՋԱՐԴԵՂԵԱՆՅԱՆ նշանակվեցաւ նոյն պալատի սեփականացեալ:

Թիֆլիսի կլասիկական դիմնադիայի պանսիօնի վերակացու, կոլեժսկի ասեստր ՏԵՐՅՈՎԱՆՏԵՍԵԱՆՅԱՆ նշանակվեցաւ նոյն դիմնադիայի երթեմէկ աշակերտների վերակացու:

ՏՈՐԳԵՐ:

Կովկասեան ինտենդանտի կառավարութեանումը նշանակված է էս հոկտեմբերի 20-ին Բելոգորսկից Ախալցխայի մաղաղինը 960 չեթվերտ ալիւր և 106 չեթվերտ կրուպա հասցնելու տորգը:

Թիֆլիսի գաւառական կառավարութեանումը 1867 թւի յունիսի 9-ին նշանակված է աղնուհի Աննա Մանդենեանցի Թիֆլիսի 2-դ մասումը և 3 կլարտաւումը դրանված և 2400 մ. գին դրած երկու յարկանոց տան ծախելու տորգը:

ԹԻՖԼԻՍ

հոկտեմբերի 8—1866.

Թիֆլիսը, ծովից հեռու և առանց նաւադնաց գետի իր ֆիզիկական դրութեանով շատ անյարմար է առևտրական քաղաք լինելու համար, բայց մի և նոյն ժամանակը Ռուսաստանի նշանաւոր և Ասիայի գլխաւոր առևտրական քաղաքներէ մէկն է: Բաղդը բերել է էնպէս, որ Թիֆլիսը վաճառականութենի մէջ դառել է միջի մարդ, գալալ Եւրոպայի և Ասիայի համար: Հնդկաստանի, միջին

Ասիայի, Պարսկաստանի և մէկ մասով էլ Տաճկաստանի ապրանքները աւելի կարճ միջոցումը, ապահով և սակաւ ծախսով կարող են միմիայն Կովկասի վրայով անցկենալ Եւրոպայ: Մի և նոյնը պէտք է ասել և Եւրոպայի ապրանքների Ասիայումը տարածվելու մասին: Ասիացու ապրանքները Եւրոպացու ձեռն անցկենալիս և Եւրոպացոց ապրանքների Ասիայումը տարածվելիս, բոլորն էլ թիֆլիսի և թիֆլիսեցոյ ձեռնովն է անցկենում: Թիֆլիսը քարվանսների իջևան է և եթէ Վրաստանի հին մայրաքաղաքը ապագայումն առևտրական աշխարհումը կարող է մէկ նշանաւոր տեղ բռնել, էդ միայն իր միջի մարդութենով, իր վերոյիշեալ պաշտօնով: Կամայ սկիւմայ ուրեմն ոչ միայն մեր քաղաքը, այլ և սրա հետ ամբողջ Կովկասեան երկիրը պէտք է աշխատէ ապահովացնել իր էդ պաշտօնը ապագայի համար:

Մեր վաճառականներից շատ շատերը գուցէ բոլորովին և չեն իմացել հնվտանդի մասին, որը որ պէտք է հասնէր Կովկասի տրանզիտի առևտուրին մէկ երեք տարի առաջ և որը որ հիմի էլ մէկ մասով սպասվում է: Պարսկաստան, Հնդկաստան և միջին Ասիայ անցկենալու և ապրանք տանելու համար բացի Կովկասը կայ մէկ ուրիշ ճանապարհ, որը որ կարող էր ժամանակով աւելի մեծ գործ կատարել, քան թէ մեր Կովկասը: Եւրոպայի նաւերը հեշտութենով Տրապիզոնի նաւահանգիստը մանելով ազատվում են դէպ ի Բաթում և Փոթի բարձրանալու հարկաւորութենից: Տրապիզոն դուրս աված ապրանքների քարվանսները աւելի կարճ միջոցումն Արդրումի վրայով կարողանում են հասնել Պարսկաստան, քրեհն էլ մի և նոյն ժամանակը համեմատաբար աւելի աժան է նստում, քան թէ Կովկասի կողմերումը: Միմիայն երկու մեծ անյարմարութիւն ունէր էդ Տրապիզոնի ճանապարհը, որ հիմի Տաճկաց տէրութիւնը դիշեր ու ցերեկ աշխատում է վերացնել: Առաջին, որ էդ ճանապարհներ

ին բոլորովին մարդու ձեռք չէ դիպած ուղղելու և շինելու, էնպէս որ մանաւանդ ցեխի ժամանակը շատ անգամ նշանաւոր վնաս էր տալիս քարվանսներին և երկրորդ որ Տրապիզոնից մինչև Պարսկաստան հասնելը ճանապարհի վրայ բնակվող տեսակ տեսակ վայրերի աղբերը (մանաւանդ Քուրդերը), որոնք միմիայն աւաղակութենով են ապրում, անդադար կողոպտում են քարվանսները և Տաճկաց տէրութիւնը շատ քիչ է կարողանում էդ բանին օգնել: Տաճկաց տէրութիւնը լաւ հասկանալով էն մեծ նշանակութիւնը և օգուտները իր երկիրների համար, որը որ էդ տրանզիտի ճանապարհից կարելի է սպասել, Եւրոպացոց և մանաւանդ Անգլիացոց օգնութենով մէկ քանի տարի առաջ սկսեց շինել երկաթէ ճանապարհ Տրապիզոնից մինչև Պարսկաստանի սահմանը: Էդ շինութիւնը մինչև հիմի էլ շարունակվում է և անցեալ շաբաթվան գազեթները հաղորդում են, որ այժմ 3,000 հոգի մշակ գիշեր ու ցերեկ բանում են էդ ճանապարհի վրայ: Ռուսաց տէրութիւնը սառն աչքով չէր կարող ի հարկէ մտիկ տալ Տաճկաստանի էդ պատրաստութենին, որովհետեւ եթէ էդ ճանապարհը կարողանայ յաջողակ վերջանալ, էն ժամանակը բոլոր առևտուրը Տրապիզոնի ձեռք կանցկենայ և Կովկասը կզրկվի իր մեծ նշանակութենից: Տրապիզոնի էդ ճանապարհի սկսվելու հետ միասին Ռուսաց տէրութիւնը, չնայելով շատ մեծ դժուարութիւններին, շտապեց Սև ծովը Կասպի ծովի հետ երկաթէ ճանապարհով կապելու հոգս տանել և Փոթուց մինչև Թիֆլիս շինվելու երկաթէ ճանապարհի վրայ արդէն հազարաւոր զօրքեր և տեղացի մշակներ են բանում: Յոյս կայ, որ էս ճանապարհը շուտ լինի պատրաստ և առաջն առնէ Տրապիզոնի ճանապարհին: Էս բանի մասին աշխատում է Ռուսաց տէրութիւնը:

Ա. Ն.

ԿԵԱՆՔՈՒՄԸ ԳՈՐԾԻ ԼԱՒ ՍԿՍԵԼ Է
ՀԱՐԿԱՌՈՐ:

Առհասարակ լաւ սկիզբը, կեանքի լաւ սկսելը շատ հարկաւոր բան է ջահերների համար, որովհետեւ կեանքի սկզբումը ընտրած ուղղութիւնը, վերջը արդէն սովորութիւն է դառնում և մարդու բնաւորութենի հիմք: Պատուաւոր կերպով գործունէութենի սկսելիս բարի լինելը էնպէս հեշտ է դառնում, ինչպէս և չար և վատ լինիլը: Պաւ սկիզբը — գործի կէսն է, ասում է առածը: Շատ անգամ պատահել է, որ սկզբումը մեծ շնորհներ ունեցող ջահերները, բոլորովին փնասվել են կեանքի սկզբումը ծուռ ու քայլ անելու պատճառով. պատահում է և էնպէս, որ շատ քիչ ընդունակութիւններ ունեցողները աւելի յաջողութիւն են ունեցել, որովհետեւ իրանց գործունէութենի առաջին քայլը կանոնաւոր է եղել և յետոյ շարունակ վարել են իրանց գործը սկսածին յարմարացնելով: Լաւ սկիզբը, կարելի է ասել, ապահովութիւն է ողջ գործի բարեյաջող վերջանալուն: Շատ խեղճ մարդիկ ողորմելի վեճակում են, թէ պէտք դրանք կարող էին և միջակ կեանք վայելել, եթէ միայն ապագայի յոյսերով չբաւականանային, այլ սկսել էին իրա ժամանակին գործը և լաւ սկսել էին ապրիլ կեանքումը կեանքի պահանջմունքների յարմար:

Շատերը սաստիկ անհամբեր են և շուտ են ուզում աշխատանքի պտուղները վայելել: Էդպիսի մարդիկը պտուղն են ուզում առանց իրանց սեփական աշխատանքի և փոխանակ բան շինելու սրանք սկսում են արդէն հանգստանալ:

Անգլիացի Իւմր մէկ անգամ պատգամաւորների ժողովումն ասել է, թէ Անգլիացիքը չափիցը դուրս շուայլ կեանք են վարում: Ժողովրդի միջին կարգը սովոր է իր բոլոր աշխատածի ուտելուն և երբեմն էլ իր դադածիցն էլ աւելի է մտնում և էդ բանը շատ վատ ազդեցութիւն ունի ողջ հասարակութենի վրայ: Ամենքը իրանց որդեբերանը ու

զուրկ են բարձր կարգի մարդկանց պէս կրթութիւն տալ: Էդուրիցն էն է առաջանում, որ երեսմաները և երկուսարդները սովորում են շուրջ հագնել, ուսել, խմել. բայց չեն կարողանում իսկ մարդու բնաւորութենի հաստատ հիմք դնել իրանց սրտի և մտքի մէջ:

Մարդիկ սաստիկ վատասիրութենից կամենում են վայելուչ լինիլ: Մենք հետեւում ենք արտաքին ձևերին, շատ անգամ պատւաւորութիւնը խախտելով հզուրից. թէպէտ հարուստ էլ չենք լինում, պարտաւոր ենք համարում մեզ հարուստ ցոյց տալու: Մենք էնքան համբերութիւն չունինք քաջութենով առաջ դնալու էն ճանապարհովը, որի վրայ մենք կանգնած ենք. բայց մենք մեզ պարտաւոր ենք համարում մոդաներին յարմարացնել մեր կեանքը և ի հարկէ, կարծիք չկայ, որ էդ ցանկութիւնը շատ անհիմք բան է, որովհետեւ էդ ցանկութենի նպատակն է հասնիլ դարդակ փառասիրութենին էն աշխարհումը, որի մէկ մասը մենք ենք կազմում: Մոդաների աշխարհի առաջին կարգումը և առաջինը լինելու համար անդադար կռիւներ են թաղաւորում, ճնշում են մարդիկ միմեանց. եւ էդպիսի խռովակութիւնների ժամանակը շատ պատւաւոր, վեհանձն և ազնիւ մարդիկ ունենալ տալիս են ընկնում և շատ անգամ ոչնչանում: Փառասէր լինելու համար մարդիկ ստիպված են հազար ու մէկ խաբէբայութիւններ բանեցնելու և էդ մարդիկը համարձակվում են անպատիւ մարդ կոչվիլ, բայց խեղճ չերեւիլ:

Չարիք Նեպիրը Հնդկաստանից դուրս գալիս հրամանաթուղթ դրեց իր զօրքին, որով նա նախատում էր իր զինւորականներին նրանց շուրջ կեանք վարելու համար, որի պատճառով նրանք ստիպված էին զանազան ցած գործեր անելու: Իսկապէս ջենալմեն լինելու համար, գրել է սա իր հրամանաթղթում, հարկաւոր է պատւաւորութիւն, բայց ձրի Շամպանիայի դիմու խմելը և

կառքերով մանդալը չէ ջենալմենութիւն, այլ խաբէբայութիւն: Պատերազմիլ, կռվիլ ամեն մարդ կարող է. բայց իսկապէս մարդը պէտք է հաստատ լինի իր խօսքին և իր պարտքերը վճարէ անխախտ:

Ներսարսարգները կեանքումը հազար ու մէկ դայթակղութենի են ենթարկվում և քանի նրանք բարոյապէս փրչացած են, էնքան աւելի սաստիկ են մոլորվում են դրանք: Գայթակղութիւնների առաջն առնելու համար հարկաւոր է իր անձնի վրայ վստահութիւն: Վճռողաբար պէտք է ընդդիմանալ դրանց, եթէ չէ քանի թոյլ վարվինք, էնքան կթուլանան և կքչանան մեր բարի սովորութիւնները: Մէկ անգամ սաստիկ զարկ է հարկաւոր տալ դայթակղութիւններին, էդուրով մարդ աւելի ուժ է ստանում իր ապագայ գործունէութենի համար և էդ բանը դրա համար սովորութիւն է դառնում:

Հուգօ Միլլերը պատմում է, թէ ինչպէս է նա յաղթել իր վատ սովորութիւններից մէկին: Սա իր ընկերների հետ քար կտրող է էլէլ Անդլիալումը և էդտեղ բանեցիւ մէկ անգամ սրան երկու թան արող ընկաւ: Խմեց բոլորը, զնաց տուն և Բեկոնի շարահրութիւններից մէկը վեր առաւ և կարդում էր: Տեսաւ որ դիրքը կարդալիս, տառերը աչքերի տակը թռչնում էին և խելքն էլ համարեալ թէ իր տեղը չէր:

Նա զգացի, ասում է սա, իմ վատ վեճակը: Իմ մէկ չնչին կամեցողութիւնս կատարելու համար, ես զրկվեցայ առ ժամանակ իմ իմացական կարողութենից: Վճռեցի էլ բոլորովին չհարբել: Եւ հասել է նպատակին: Վարտեր Սկոտն ասել է, որ, բոլոր մոլութիւններից սաստիկն է արեցողութիւնը. դա ամենից աւելի մեր հոգեկան կարողութենի թըշնամի է: Միայն էդ չէ, արեցողութիւնը նմանապէս և պահպանողութենի, քաղաքավարութենի, առողջութենի և պատւաւոր ապրելու թշնամին է:

Որ և իցէ վատ սովորութենից ձեռք վեր

առնելու համար հարկաւոր է կռվիլ էդ վատ բնաւորութենի հետ խոհեմութենով, մտածել և խորհիլ նրա հետեւանքների համար և էդպիսով վատ բնաւորութիւնը փոխելով, զարգացնել մեր սրտի մէջ էն բարի ցանկութիւնները, որ միջոց են տալիս վատի հետ կռելու: Էդուրը համար հարկաւոր է, որ երկուսարդները իրանց լաւ ճանաչեն, սովորին իրանց բնաւորութիւնը և իրանց միտքն ու գործունէութիւնը յարմարացնեն իրանց ընտրած լաւ ուղղութենին: Քանի մարդ աւելի է ճանաչում ինքն իրան, էնքան աւելի համետ և պարկեշտ է լինում և աւելի քիչ կախումն է ունենում պատահմունքներից: Բոլոր յաղթութիւններից, զօրաւորն էն է, երբ մարդ կեանքի մէջ պատերազմելիս իր ժամանակաւոր չնչին վայելելութիւններից զրկում է իրան էն մտքով, որ ապագայի համար հաստատ բարօրութիւն ձարէ:

ՉԱՆԱՋԱՆ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ:

Համբաւ Ս. Էջմիածնից: Գրուէ են Ս. Էջմիածնից, որ էստեղ սեպտեմբերի 17-ին մեր ընդհանուր Կաթողիկոսի ընտրութիւնն է էլէլ: Ընտրել են Կաթողիկոսացու երկու կանդիդատներ՝ ա. Տաճկաստանի Բրուսայի առաջնորդ Գէորգ եպիսկոպոսին բոլոր պատգամաւորների միաձայն հաւանութեամբ և բ. Հայաստանի առաջնորդ Մատթէոս արքեպիսկոպոսին: Սրանք կներկայացվին Ռուսաց թագաւոր կայսերը:

Նախիջևանի և Բեսարաբիայի հայոց առաջնորդը Մոսկովումը: Էս տարի սեպտեմբերի 14-ին Մոսկովումը դանված հայոց եկեղեցումը պատարագիչ էր Նախիջևանի և Բեսարաբիայի հայոց առաջնորդ Նիկողայար արքեպիսկոպոսը: Եկեղեցումը մեծ բազմութիւն է էլէլ, բայց ի հայերից և բաւական ունեն:

Նիկողայար արքեպիսկոպոսը 1865 թ.ի դեկտեմբերին նշանակվեցաւ Նախիջևանի և Բեսարաբիայի թեմի հայոց առաջնորդ՝ վարդապետ Գարրիէլ Ալիադեանի տեղը: Սա մօտ 50 տարեկան մարդ է: Ներխայութենից մինչև հիմի սա Էջմիածնումն է էլէլ, որտեղ 1842 թ.ին վարդապետ է դառել, իսկ 1859 թ.ին ձեռնադրվել է եպիսկոպոս և մինչև հիմի Էջմիածնի սինոդի անդամ է էլէլ:

Որովհետև հիմի էջմիածնի և Բեսարաբիայի հայոց թեմին պատկանում է նմանապէս և Մոսկովն ու Պետերբուրգը, Սրբազան Առաջնորդը ման գալով իր թեմումը կամենում է ծանօթանալ իր հօտին աւելի մօտիկ: Սա ճանապարհորդելիս մեծ ուշադրութիւն է դարձնում առհասարակ ուսումնարաններին և հոգևորականների լուսաւորութենին: Մոսկովումը սա շտապեցաւ տեսնել Լազարեան Արեւելեան լեզուների ճեմարանը, որտեղ սրբան ընդունելիս երկու ճառ կարդացին էդ ճեմարանի երկու աշակերտները: Սա մանրամասն տեղեկութիւններ է ժողովել նմանապէս և Ռուսաց հոգևոր դպրոցների և աւագանիների մասին: Մոսկովի Ռուսաց հոգևոր աշակերտի տեսաւ սա Տրոյցկո-Սերգիևսկի Լավրան գնացած ժամանակը: Էնտեղ տեսնվեցաւ սա Մոսկովի Ռուսաց միտրոպոլիտ Ֆիլարետի հետ: Լավրայի զգեստարանի ցուցակի տնդղելիս Եղիազար սրբազանը ուշադրութիւն է դարձրել մէկ խաչի վրայ էջած մակագրին, որ նուցակումը վրացերէն է կոչված: Էդ մակագիրը հայերէն է էս տեսակ՝ «Ես Սարկաւազ-վարդապետս նորոգեցի էս խաչը, Տէր Աստուած ողորմի բոլոր աշխատաւորներին, 1069 թւին, ամէն»: Էս թւականը հայոցն է և համապատասխանում է Քրիստոսի թւականին 1621 թւին:

Շուտով Մոսկովից վերադառնալու է Եղիազար Սրբազանը Քիչենսոյ քաղաքը, որն որ Նախիջևանի և Բեսարաբիայի հայոց վիճակի առաջնորդարանն է:

Թէպէտ մինչև հիմի Քիչենսոյ քաղաքումն է էլէլ հայոց Նախիջևանի և Բեսարաբիայի վիճակի առաջնորդարանը, բայց Սրբազան Եղիազարը կամենում է առաջնորդարանը տեղափոխել Նոր Նախիջևան, որովհետև էդ քաղաքումը և դրա մօտ է բնակվում էդ վիճակի հայերի մեծ մասը:

Լուր Կոստանդնուպոլից: Ռուսաց «Մոսկովի համբաւաբերի» մէջ տպված է, որ Կոստանդնուպոլսի յունաց «Արմօնիա» անունով զազեթի խօսքերով հայոց «Ժիւլ-էն Աւարայրի» անունով զազեթի խմբագրող Մարկո Նզաւիզեանցը դատաստանի տակ ընկաւ ռուսաց դեսպան գնեբալ Իգնատեի կարգադրութենով: Բայց «Արմօնիա» զազեթը չէ հաղորդում, թէ ինչ յանցանքի համար է արած էս կարգադրութիւնը:

Պետերբուրգի սենատումը նշանակված Կովկասեցերուն վերաբերեալ գործերը: Անցեալ սեպտեմբերի 22-ին Պետերբուրգի սենատի մե-

ծեղը դեպարտամենտումը միւս դործերի հետ նշանակված էին ընտելու և էս գործերը, որոնք Կովկասեցերուն են վերաբերում՝

ա. Հրէայ Պատարկացի-չվիլու և Գրիգոր Տէր-Ստեփանեանցի գործը փողի հաշիւների մասին, բ. գիւղացի Գաթիա Բամանաշվիլու և քահանայ Տէր-Բարսեղեանցի գործը փողի հաշիւների մասին և գ. Մզգսի Բաբա-յանցի որբերի կալուածքի ծախելու գործը:

Թիֆլիսի մաքսատանից: Թիֆլիսի մաքսատան հաշիւներից երևում է, որ էս տարի յունվարի 1-ից մինչև սեպտեմբերի 1-ը Եւրոպայից Պարսկաստան անց է կացրած Կովկասի վրայ տրանզիտով 22,251 հակ ապրանք, որի քաշն է 133,711 փութ. իսկ Պարսկաստանից անց է կացրած Եւրոպայ Կովկասի վրայ նմանապէս տրանզիտով 4868 հակ ապրանք, որի քաշն է 22,739 փութ:

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ:

Լիւբերպոլ սեպտեմբերի 20:

Բամբակի զինը վեր է քաշվում: Էսօր 20,000 հակ բամբակ ծախվեցաւ: Ամերիկայի միջակ տեսակ բամբակի ցենտների զինն է 15½ պէնս:

Մանչեստեր սեպտեմբերի 20:

Բամբակի գների բարձրանալուն քիչ հաւատ են ընծայում:

Պետերբուրգ սեպտեմբերի 20:

Կուրսը Լօնդոնի վրայ 30½ պէնս:
Պարիսի վրայ 320½ սանտիմ:
 5% Լատարեյով առաջին փոխառութենի տոմսակները 113½ մանէթ:
 — Երկրորդինը 107 մանէթ:
Ռսկին 6 մ 40 կ.
 Թիֆլիս հոկտեմբերի 8:

Թիֆլիսի բանկի բաժանումը 700 երկրորդ լատարեյով փոխառութենի տոմսակներ էլն ունի ծախու: Տոմսակի զինը 1866 թւի մարտի 1-ից սկսած շահով 110½ մ:

Շաքարը Ֆրանսիացոյ . 9 մ 90 կ.
 — **Ռսկին** . . . 10 մ 40 կ.
Արծաթը 84% . . . 250 մ.
 — 72% . . . 75 մ.
Ռսկին 6 մ 80 կ.

ՄԱՍՆԱԻՈՐ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ:

Թիֆլիսումը գրավածառ Ա. Էնֆիաճեանցի մագաղանումը, Բէալեան գիմնազիայումը պ. Ս. Վարդանեսոնցի մօտ և «Վաճառականի» խմբագրատանը ծախվում է էս 1866 թւին տըպված Գ. Տ. Ա-ի և Ա. Ե-ի աշխատասիրած «ԸՆԹԵՐՑԱՐԱՆ ԵՐԵՒԱՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ» ամ. ունով գիրքը հատով 40 կոպեկով, իսկ գումարով 35 կոպեկով:

Գրավածառ պ. Ի. Տէր Միքայէլեանցի մագաղանումը ծախվում է 1860 թւին տպված Գ. Տ. Ա-ի, Ա. Ե-ի և նրանց ընկերների աշխատասիրած «ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆՔ» անունով երեխաների կարդալու գիրքը հատով 15 կոպեկով, իսկ գումարով 12 կոպեկով:

Առաջիկայ 1867 թ. «Մեղու Հայաստանի» լրագիրը կհրատարակվի մի և նոյն ընթացքով և ուղղութեամբ. ինչպէս մինչև յայժմ, այն զանազանութեամբ միայն, որ եթէ բաժանորդագրութեանց թիւը շատանայ, թերթը կմեծանայ: Յանկացողները ստորագրվել Թիֆլիսի մէջ կարող են դառնալ ուղղակի խմբագրատուն, և Համբարձում Էնֆիաճեանցի մագաղան կամ Իս. Տէր Միքայէլեանցի գրավածառանոցը: Իսկ զրոյի քաղաքներում և գիւղերում ստորագրվողները կարող են նամակով դառնալ դէպի խմբագրատունը, յայտնելով ճշգուծեամբ իրանց հասցէն և կամ մեր գործակալներին, որոնց յայտնելով մեր խորին շնորհակալութիւնը ներկայ տարվան քաշած աշխատանքների համար, խնդրում ենք յանձնառու լինել նոյն աշխատանքը և առաջիկայ տարին: «Մեղու Հայաստանի», լրագրի տարեկան զինն է 6 ռուբլի արծ. թէ Թիֆլիսի մէջ և թէ արտաքոյ սորա: Տուն հասցնելու և փոստայի ծախսը խմբագրատան վերայ է:

Խմբագրող Պ. Սիմէճեանց: